

tím, že tvořil si úsudky o tom, zda sazba jemu ke korektuře předložená shoduje se jednak s rukopisem, jednak zda s hlediska techniky tiskařské vyhovuje požadavkům, jimž vyhovovati má. Kraus, koriguje sazbu, musil ji tedy dle určitých zásad zkoumati; při zkoumání tom používal svých nabytých znalostí a zkušeností a tvořil si úsudky jednak z toho, co, zkoumaje tu kterou sazbu (kartáčový otisk) a porovnáváje ji s rukopisem, zjistil, jednak z toho, co mu na základě zkušeností a znalostí jeho známo je. Na základě těchto dvou složek utvořeným úsudkem posuzoval pak, je-li kartáčový bezvadný či potřeba-li jej opravit. Takové tvoření usudků je hodnotiti jako činnost duševní. Pro otázku, zdali je činnost nějaká činností duševní či nikoli, je předběžné vzdělání vykonavatelů činnosti té o sobě lhostejné. Jest notorické, že korektor nemá a nemůže, má-li práci svou konati řádně, porovnávat kartáčový otisk s rukopisem takřka písmeno za písmenem, nýbrž že napomáhají mu při tom ve značné míře paměť a různé postupy myšlenkové. Je zásadní rozdíl činnosti sazeče a korektora: Skládání sazby je činností čistě manuální, a činnost duševní, kterou ovšem i činnost sazeče, jako každá činnost člověka rozumově vyspělého, je řízena, je pouze přirozeným předpokladem pro manuální jeho úkony, skládání sazby. Cílem a účelem jeho práce je skládání sazby. Naproti tomu cílem a účelem činnosti korektorovy je kontrola bezvadnosti této sazby a shody její s rukopisem. Duševní činnost, kterou korektor při tvoření úsudku vyvíjí, není tu pouhým podkladem pro manuální činnost korektorovu (je-li sazba bezvadná, nebude vůbec manuální činnosti zapotřebí), nýbrž je sama cílem a účelem výkonu korektora. Nejvyšší správní soud neshledal vady v tom, že žalovaný úřad neprovedl stěžovatelkou nabídnutý důkaz znalci o povaze činnosti korektora Gustava Krause. Zákon pensijní slyšení znalců nepředepisuje a hodnocení činnosti toho kterého zaměstnance po stránce právní, zdali jde o činnost, která zakládá pensijní povinnost či nikoliv, přísluší úřadu o povinnosti té rozhodujícímu.

(Nález ze dne 8. března 1927, č. 22928/26.)

Pojistná povinnost prohlížeče zboží.

Prohlížeč zboží v textilním závodě A. Krause podléhá pens. pojištění. Podle názoru Nejv. správního soudu je podstatnou činností každého přehlížeče zboží, tedy i Krauseho, tvoření úsudku o tom, zda je zboží vadné či vad prosté. Tam, kde tvoření úsudků těch může se díti jen na základě znalostí, jichž si osoba zboží přehlízející musila napřed získati, kde získané znalosti a zkušenosti zkoumajíc zboží aplikuje, je nutno činnost tu považovati za převážně duševní. Jen v takových případech, kde úkolem zaměstnance zboží přehlízejícího je zjišťovati vady, které shledati musí každý, kdo v tom kterém oboru nemá vůbec znalostí a zkušeností, tedy i každý laik, lze uznati, že takové přehlížení zboží není činností převážně duševní. Při zkoumání látek z apretury přicházejících i laik pozná, je-li v ní na př. díra nebo velká skvrna. Ale úkol Krauseho šel dále: zjišťoval i vady jiné, vzniklé tkaním, barvením a úpravou a usuzoval, jde-li o vadu snadno odstranitelnou či nikoli. To však, jak stěžovatelkou již v administrativním řízení doznáno, nedovede každý laik, nýbrž právě jen ten, kdo v oboru výroby látek, jich barvení a tkaní získal si určitých znalostí a zkušeností. Neuvedl-li žalovaný úřad v naříkaném rozhodnutí, že skutkové zjištění jeho spočívá na vykonaném šetření, t. j. na výpovědích slyšených osob, nelze v tom spatřovati vady podstatné, ježto tím stěžovatelce, které výsledky šetření známy jsou, není nikterak ztížena obrana a Nejvyššímu správnímu soudu není tím znemožněno ani přezkoumání zákonnosti naříkaného rozhodnutí ani, zda skutková podstata, z níž žalovaný vychází, má ve výsledcích šetření opory. Slyšení znalců neb živnostenského inspektora není v zákoně předepsáno a nelze tedy v nepřibrání neb neslyšení jich shledati vadu, tím méně, když návrh ta-

kový stěžovatelkou v řízení nebyl učiněn. Že žalovaný úřad nepřihlížel ku tvrzení stěžovatelky, že dle tarifních smluv jsou přetahovači jen kvalifikovanými dělníky, není vadou, ježto okolnost ta je pro posouzení, zda Krause pensijnímu pojištění podléhá, bez právního významu.

(Nález ze dne 3. března 1927, č. 3977/27.)

Vyšší služby nekupecké.

Min. soc. péče hodnotilo odborné třídění plechů za pomoci třídičů, vážení stohů, vypočítávání a zaznamenávání váhy jako vyšší služby nekupecké ve smyslu zákona o obchodních pomocnících, zakládající pojistnou povinnost podle § 1, odst. 2. lit b) zákona o pens. pojištění. Nejvyšší správní soud toto rozhodnutí zrušil pro nezákonnost. Neboť zákon o obchodních pomocnících vztahuje se vedle zaměstnanců konajících práce kupecké jen na takové zaměstnance, kteří konají takové služby, které vzhledem na požadavky určité kvalifikace zaměstnané osoby a vzhledem na význam a důležitost jejich výkonů pro podnik vybočují z mezí prací obyčejných, rázu podřízeného. Otázku, zda činnost toho kterého zaměstnance je „vyšší službou“, či je-li službou rázu podřízeného, lze zodpovědět jen hodnotí-li se práce jimi konané vzhledem k zvláštním schopnostem a vlastnostem vykonavatele prací těch, vzhledem k jejich významu a důležitosti pro závod, vzhledem k zodpovědnosti vykonavatelů prací těch a jejich postavení v celkovém rámci organizace zaměstnanců toho kterého závodu. Otázka, je-li činnost toho kterého zaměstnance činností duševní, sama o sobě rozhodnou není, poněvadž zákon o pensijním pojištění v § 1, odst. 2. pod. lit. b), ani zákon o obchodních pomocnících při pracích kupeckých neb vyšších nekupeckých požadavek převážně duševní práce neustanovují. Hodnotí-li se s hledisek svrchu vyčtených služebních výkonů zaměstnanců v konkr. případě, jak z nich žalovaný úřad na základě výsledků šetření vychází a jak je v naříkaném rozhodnutí uvádí, nelze shledati, že by právem byly hodnoceny jako vyšší služby.

(Nález ze dne 11. dubna 1927, č. 7544/27.)

Výklad ustanovení § 73, odst. 7. pens. zákona.

Stížnost spočívá na mylném výkladu § 73 bodu 7 pensijního zákona, zejména slov „příspěvková doba“ v něm použitých. Stížnost se domnívá, že ustanovením tím určena je doba, od které je platiti pojišťovací premie a má za to, že tato doba, dle názoru stížnosti „příspěvková doba“, nastala v daném případě, kde přihláška byla učiněna dodatečně teprve v prosinci 1925. Míni proto, že povinnost stěžovatelky platiti podle § 2, odst. 2. pens. zák. předepsaný příspěvek nastala teprve od prosince 1925.

Avšak ustanovení § 73 odst. 7 vůbec neřeší otázku, od které doby je nutno platiti premie pojistné resp. příspěvky dle § 2 posl. odst. pens. zákona.

§ 73 ukládá zaměstnavateli povinnost, aby do 14 dnů osoby pojištěním povinné ohlásil. Povinnost ta platí dle § 2 posl. odst. in fine i stran osob podle bodu 1. tohoto paragrafu z pojištění vyňatých. V odstavci 7 mluví se pak o tom, jak je počítati „příspěvkovou dobu“. Tím však nerozumí se nijak doba, od které, po případě po kterou je platiti pojišťovací premii neb příspěvek, nýbrž zákon má na mysli onu dobu, která je rozhodnou pro vznik nároku pojištěncova a pro výši jeho nároků, tedy totéž, co v §§ 5 a 11 nazývá „příspěvkovými měsíci“. To tedy znamená pouze, že ustanovení tohoto odstavce o tom, od které doby počítati je „příspěvkovou dobu“, přicházejí v úvahu tehdy, když pojištěnec uplatní proti Všeobecnému ústavu pensijnímu nároky.

Otázkou, od kterého dne je platiti premie, toto ustanovení se vůbec nezabývá. Otázka ta řešena je v jiných ustanoveních tohoto zákona,